

آب و بحرانی با تنها یک راه حل

شروع مهر ماه، مبدأ و مبنای محاسبات سال آبی و به عبارتی «نوروز» این مایه حیات است. از این رو در حالی که هنوز تب خشکی سدها و کم‌فشاری و قطعی آب به ویژه در شهرهای بزرگ و مناطق مرکزی کشور فروکش نکرده و خبرهای این حوزه یکی پس از دیگری از استمرار الگوهای کم‌بارش در آینده پیش رو تا تلاش برای بارورسازی ابرها در آبان و ادامه طرح انتقال آب از دریای عمان به فلات مرکزی سرخط خبرها را به خود اختصاص داده است؛ یک پرسش مهم بیشتر از همیشه مطرح می‌شود؛ پایانی برای این بحران قابل تصور است؟ و پاسخی که به شدت دردناک است! خیر؛ در فقدان یک نگاه راهبردی و کلان به مجموعه انسان-محیط ایرانی یا به عبارت ساده‌تر، جغرافیای ایران، نمی‌توان چشم‌انداز روشنی در حوزه آب و چالش‌ها و بحران‌های مرتبط با آن متصور بود. در واقع نادیده‌نگاری جغرافیا و انتظار ملاطفت داشتن از آن، انتظاری بیهوده و غیرمنصفانه است و این واقعیت، ریشه‌دار است و یک سوی آن به ضعف آموزش جغرافیا در تحصیلات پایه و آکادمیک می‌رسد و سوی دیگر آن به سلطه نگاه‌های صرفاً مهندسی در مناسبات انسانی- محیطی کشور! آنجا که یک سرزمین از منتهالیه‌شبه جزیره عربی تا شبه‌قاره هند، از اوراسیا تا آناتولی و از خزر تا خلیج فارس، گسترده و محل تأثیر و تأثر بوده است. تأثیر و تأثراتی از جنس الگوهای اقلیمی تا ایدئولوژی‌های سیاسی و گونه‌های حکمرانی و دستورهای زبانی!

در چنین شرایطی، برنامه‌های توسعه یکی پس از دیگری با تجویزهای مجیرالعقول، خراسان را قطب کشاورزی و اصفهان را قطب صنایع سنگین، تهران را فربه‌تر و سواحل اقیانوسی کشور را خالی‌تر از همیشه کرده‌اند و همه این‌ها مؤید همان فرضیه اصلی است که در بسیاری سطوح حکمرانی کشور، مناسبات انسانی- محیطی از فقدان نگاه راهبردی رنج می‌برد.

اما راه حل کجاست و چاره چیست؟ بسیار ساده؛ واقعیت‌های جغرافیایی را به رسمیت شناخته و دست از مچ انداختن‌های بیهوده با آن برداشته و به مراقبت با آن روی بیاوریم. امری که در یک کلمه خلاصه خواهد شد و آن عبارت است از «آمایش»! و آمایش سرزمین عبارت است از دانش و مهارت تطبیق و توافق الگوهای پیشرفت و آبادانی با امکانات و واقعیت‌های جغرافیایی. تابه‌امروز تجربه زیسته انسان ایرانی به‌ویژه در دوران معاصر نشان داده فشار بر منابع زیستی از جمله آب که موضوع و دستاویز این نوشتار بوده، به‌شکلی مضاعف‌و در قالب بحران‌هایی که خود‌منشأ ناپایداری‌های سیاسی و اجتماعی است، به عاملان آن بازمی‌گرددو خسارت‌هایی به مراتب فراتر به بار می‌آورد. نمی‌توان با بهره‌برداری جنون‌آمیز از منابع آب زیرسطحی، فرونشست دشت‌ها را سبب شدو استمرار «خودکفایی» در فلان محصول استراتژیک کشاورزی را انتظار داشت! نمی‌شود با نابودی اکوسیستم‌های طبیعی و انسانی پایین‌دست پروژه‌های عظیم سدسازی، مهاجرت حیم انبوه جمعیت به حاشیه شهرهای بزرگ و افزایش تنش آبی در آن شهرها را نگوئش کرد. از این رو، نیاز اساسی کشور در مسیر حل بحران آب وسایر بنیان‌های زیستی، نخست درک وضعیت‌فعلی، بازنگری در مسیر پیموده‌شده و اصالت‌بخشی به مفهوم مترقی آمایش سرزمین‌بری تضمین تداوم بقا و بالندگی انسان ایرانی ونظام سیاسی کشور در آینده‌ای طولانی است.

خبر

نامه آیت‌الله العظمی سبحانی به قوه قضائیه

پرداخت مهریه عندالاستطاعه باشد

دفتر آیت‌الله العظمی سبحانی اعلام کرده به مناسبت قرار گرفتن طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و برخی از احکام راجع به مهریه در دستور کار مجلس، نامه‌ای که پیش از این به قلم ایشان به ریاست قوه قضائیه ارسال شده بود را برای انتشار عمومی در اختیار رسانه‌ها قرار داده است.
به گزارش خبرگزاری مهر، دفتر آیت‌الله العظمی سبحانی نوشت: «این نامه با هدف تبیین برخی از چالش‌های موجود در اجرای احکام مرتبط با مهریه و ارائه پیشنهادهایی برای اصلاح و بهبود روندهای قانونی تنظیم شده است. انتشار عمومی این نامه می‌تواند به آگاهی بخشی و گفت‌وگوی کارشناسی در زمینه حقوق خانواده و عدالت اجتماعی کمک کند».

متن نامه به شرح زیر است.
بسم الله الرحمن الرحيم
حضور محترم حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای حسینی اژه‌ای
ریاست محترم قوه قضائیه دامت برکاته
با اهدای سلام؛ موقعیت گسترده جناب‌عالی را از خداوند متعال خواهم‌ثم. در جلسه‌ای با کارشناسان رفع مشکل زندانیان مهریه و استماع سخنان آنان، به نظر رسید که موضوع را با جناب‌عالی در میان بگذارم تا مشکلی به صورت ریشه‌ای حل شود.
بالخصوص استفاده در این مورد زیاد است.
صحت و شرط مشروعیت مهریه آن است که مرد توانایی انجام آن را داشته باشد و شرط خلاف آن، از نظر فقهی اصولاً مشروع نبوده و الزام‌آور نمی‌باشد. این مسئله در باب شروط عقد هم مطرح شده است. بنابراین باید در تمام عقدنامه‌ها، پرداخت مهریه به عندالاستطاعه باشد نه عندالمطالیه و لذا زوج به هنگام درخواست مهریه باید استطاعت زوج را در نظر بگیرد و اگر مستطیع باشد، مطالبه کند، در غیر این صورت حق مطالبه نخواهد داشت و در نتیجه، کشیدن موضوع به محکمه بی‌وجه خواهد بود.
بنابراین پیشنهاد می‌شود شورای محترم فقهی خود مسئله را به صورت لایحه به مجلس بفرستد تا در صورت تصویب به محاضر ابلاغ شود که در عقدنامه‌ها قید شود مهر عندالاستطاعه است نه عندالمطالیه.
از تصدیع خود پوزش طلبیده، امیدوارم این مسئله به صورت قانونی به نتیجه برسد.

با تقدیم احترام/ جعفر سبحانی ۱۳/ بهمن‌ماه ۱۴۰۳

هشدار معاون شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی کشور در گفت‌وگو با قدس

«حجاب» خوراک بگومگوهای سیاسی نشود

«حجاب» صرفاً یک مسئله فرهنگی نیست و امروز ابعاد سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی نیز پیدا کرده است. حل مسئله پیچیده با راه‌حل‌های ساده، اشتباه است؛ مسائل پیچیده را باید پیچیده تحلیل و پیچیده حل کرد

بعضی از خودی‌ها هم متأسفانه با گفتارهای نسنجیده خود، آب به آسیاب دشمن می‌ریزند.
وی افزود: «مطمئن هستم رؤسای قوا با الهام از فرمایشات رهبر معظم انقلاب که چهار مرتبه گفتند ما از حجاب عقب‌نشینی نمی‌کنیم و همچنین درخواست ۲۰۹ نماینده مجلس و درخواست مراجع تقلید از رئیس مجلس؛ حتماً هرچه زودتر قانون ترویج حجاب و عفاف و حمایت از خانواده را ابلاغ کنند و نگذارند بیش از این، زمینه نزاع در جامعه فراهم شود».
در چنین فضایی، به‌نظر می‌رسد بحث‌ها و

سید حسین حسینی | در شرایطی که مسئله حجاب و عفاف همواره یکی از موضوعات حساس فرهنگی و اجتماعی در کشور محسوب می‌شود، به نظر می‌رسد سازوکار دوقطبی‌سازی که در بن اندیشه سیاسی معاصر رسوخ کرده، در پی آن است از این موضوع هم یک دوقطبی بسازد.

در روزهای گذشته محمدرضا باهنر، از چهره‌های سیاسی کشور، با تأکید بر تغییرات پارادایمیک در جمهوری اسلامی، اعلام کرد نگاه‌ها به این مسئله در طول زمان نرم‌تر و اصلاح شده است. به گفته او، از منظر حقوقی و قانونی، لایحه حجاب دیگر قابل پیگیری نیست و الزامات کیفری یا حقوقی برای اجرای آن وجود ندارد.

در سوی دیگر، دیروز امیرحسین بانکی‌پور، نماینده مردم اصفهان هم در نطق میان دستور مجلس گفت: «در جنگ ترکیبی که هستیم دشمنان از طریق ترویج ابتدال و برهنگی به دنبال ایجاد تفرقه در جامعه ما هستند،

گزارش

درحالی که وزیر خارجه می‌گوید پس از بازگشت تحریم‌ها توافق قاهره دیگر قابل اجرا نیست، کارشناسان معتقدند این تصمیم مقدمه‌ای برای شکلی تازه از تعامل با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است

از ان پی تی خارج نشویم، اجرا هم نکنیم

اروایا، زمینه‌ساز پیچیدگی در دیپلماسی ایران شد

جواد منصوری، دیپلمات پیشین کشورمان و کارشناس ارشد مسائل بین الملل در گفت‌وگو با روزنامه قدس تأکید کرد: رفتار دولت‌های اروپایی در ماه‌های اخیر با ایران، غیرمعمول، غیرقانونی و به نوعی خصمانه بوده؛ به‌طوری‌که فشارهای اروپا و آمریکا پس از شکست نسبی در اوکراین و ناکامی در برخورد با اسرائیل و همچنین سیاست ایران در نزدیکی با روسیه و چین، زمینه‌ساز اتخاذ مکانیسم ماشه علیه تهران شد. او اظهار کرد: همه دنیا می‌دانند اروپا و آمریکا برجام را زیر پا گذاشتند و حالا خودشان علیه ایران تصمیمات تحمیلی و غیرقانونی اتخاذ می‌کنند. چنین رفتار سلطه‌جویانه‌ای برای دولت و ملت ایران قابل قبول نیست.

این کارشناس ارشد مسائل بین‌الملل افزود: با وجود انعطاف‌هایی که ایران نشان داد، اروپا توجهی به موضوع خود نکرد و همچنان رفتار خصمانه و غیرمنطقی خود را ادامه داد. به همین دلیل، تصمیم ایران برای خودداری از مذاکره جدید با اروپا کاملاً منطقی و مبتنی بر حفظ حقوق ملی است. منصوری معتقد است: اروپایی‌ها حتی اعلام کردند ایران باید با آمریکا مذاکره کند؛ این

یک درخواست کاملاً غیرمعمول و عجیب است، در حالی که ایران تاکنون تمامی محدودیت‌ها را نادیده گرفته اما آمریکایی‌ها هم‌زمان به مراکز هسته‌ای کشور حمله کرده‌اند. این دیپلمات پیشین کشورمان در پاسخ به این پرسش که آیا عدم همکاری ایران با آژانس می‌تواند مقدمه خروج از ان پی تی باشد، گفت: قطع همکاری با آژانس عملاً به نوعی خروج از ان پی تی است اما بدون اعلام رسمی. با این حال، ایران همچنان منتظر تحولات آینده‌است؛ اینکه آیا اروپا حاضر است رفتار خود را تغییر دهد و یا آژانس به مواضع غیرمعمول خود ادامه‌دهد، مشخص‌کننده شرایط بعدی خواهد بود.

■ توافق قاهره ربطی به خروج از ان پی تی ندارد

سیدجلال ساداتیان، دیپلمات پیشین و کارشناس ارشد مسائل بین‌الملل نیز در گفت‌وگو با روزنامه قدس، معتقد است: توافق قاهره میان ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (توافقی که ماه گذشته میان تهران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در قاهره امضا شده بود) تنها در شرایط خاصی معتبر بود و با ادامه تحریم‌ها دیگر برای ایران ملاک نیست. وی تصریح کرد: این توافق هرگز با خروج از ان پی تی ارتباط نداشته و ندارد و تصمیم ایران در قبال

به اهمیت مسئله حجاب و عفاف در کشور گفت: این موضوع صرفاً یک مسئله فرهنگی نیست و امروز ابعاد سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی نیز پیدا کرده است. وی تصریح کرد: حل مسئله پیچیده با راه‌حل‌های ساده، اشتباه است؛ مسائل پیچیده را باید پیچیده تحلیل و پیچیده حل کرد.
او با اشاره به نقش نهادهای مسئول در ادوار مختلف، افزود: نهادهایی در زمینه حجاب وظایفی داشته‌اند و دارند که در طول ادوار به‌طور کامل انجام نشده است و این موضوع ربطی به دولت خاصی ندارد.
معاف درباره قانونی که در مجلس تصویب و سپس با نظر شورای عالی امنیت ملی متوقف شده، گفت: در حال حاضر این قانون امکان اجرا در جامعه را ندارد؛ اما نباید مسئله حجاب و عفاف به یک مسئله بگومگوهای سیاسی تبدیل شود. معاون پژوهش و برنامه‌ریزی شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی با اشاره به سخنان اخیر یکی از اعضای مجمع تشخیص مصلحت درباره حجاب و مواضع برخی نمایندگان، از جمله بانکی‌پور، نماینده اصفهان، افزود: آقای باهنر هم اعلام کرده این قانون در حال حاضر قابلیت اجرا ندارد اما مواضع آقای بانکی‌پور را مبتنی بر شرایط اجتماعی کشور نمی‌دانم و معتقدم بدون توجه به شرایط جامعه اظهار نظر می‌کند.

وی در تبیین مبانی نظری این اندیشه بیان کرد: بر اساس فرمایشات رهبر معظم انقلاب، باید به دینداری مردم با توزین منطقی و واقع‌بینانه نگاه کرد. فضای دینداری مردم، متکثر و متنوع است؛ با وزن‌های مختلفی از ایمان و رفتار دینی. ما باید این واقعیت را درک کرده و به رسمیت بشناسیم. همچنین باید در فضای اجتماعی و سیاسی نیز این کثرت و تنوع را محترم شمرده و در مواجهه با مردم آن را لحاظ کنیم.

معاف تصریح کرد: ما در شرایط پس از جنگ ۱۲ روزه در آستانه درگیری‌های بین‌المللی احتمالی هستیم؛ مهم‌ترین مسئله حفظ اتحاد، انسجام اجتماعی و همراهی توده‌های مردم اعم از باحجاب و بی‌حجاب است.
او با هشدار درباره اظهارنظرهای تحریک‌آمیز گفت: هر کسی اکنون حرف‌هایی بزند که بوی اختلاف میان مردم یا مردم با حکومت بدهد یا از خطی از خارج تغذیه شود، یا ساده‌لوح است یا نفوذی.

معاف معتقد است: تصمیم‌گیری درباره مسائل فرهنگی در شرایط امنیتی و سیاسی فعلی با نمایندگان مجلس یا چهره‌های سیاسی نیست؛ نهادهای ذی‌صلاح مسئول تصمیم‌گیری هستند و همه باید تابع آن‌ها باشیم.

پایبندی یا عدم پایبندی به آن، کاملاً تابع تحولات تحریمی و رفتار اروپا بوده است. این دیپلمات پیشین کشورمان افزود: در زمان حضور آقای عراقچی در قاهره، اروپایی‌ها سه درخواست مطرح کردند: اول، شفاف‌سازی درباره ۴۰۹ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده، دوم اجازه بازرسی از سایت‌های هسته‌ای از جمله فردو، نطنز و اصفهان وسوم، مذاکرات مستقیم با آمریکا. ایران درخواست سوم را پذیرفتنی ندانست. زیرا آمریکا در جریان مذاکرات گذشته به مراکز هسته‌ای ایران حمله کرده‌بود.

سفیر پیشین کشورمان در انگلستان اظهار کرد: آقای عراقچی در کنفرانس‌ها و گزارش به کمیسیون سیاست خارجی در مجلس، تأکید کرده است اگر تحریم‌ها علیه ایران فعال شود، توافق قاهره متغی است و ایران دیگر متحد به آن نخواهد بود. این تصمیم کاملاً مبتنی بر حفظ منافع ملی و عدم پذیرش فشار یک‌جانبه اروپا بود. ساداتیان در پاسخ به این پرسش که آیا این وضعیت می‌تواند زمینه خروج ایران از ان پی تی باشد، گفت: توافق قاهره صرفاً برای قانع کردن اروپا در یک مقطع زمانی مطرح شد و هیچ تأثیری بر تعهد ایران نسبت به ان پی تی ندارد؛ اگرچه به‌هرحال ادامه‌فشارهای غیرقانونی به ایران می‌تواند ایران را به جایی برساند که درباره ادامه همکاری با نهادهای بین‌المللی در دیگر سطوح هم تصمیم‌گیری کند.

اندیشکده «اسپشال اوراسیا» در مقاله‌ای به قدرت تاب‌آوری جمهوری اسلامی در برابر رژیم صهیونیستی پرداخت

ظرفیت بی‌نظیر تهران برای سازگاری سریع با شرایط ویژه

■ مقایسه شرایط نظامی و تسلیحاتی ایران و رژیم صهیونیستی

تحلیلگر اندیشکده اسپشال اوراسیا بر این نکته تأکید دارد که تسعیل اسرائیل در بالا بردن فوری سطح تنش، از این نگرانی سرمنشأ می‌گیرد که گذشت زمان فرصت بیشتری برای ترمیم برخی آسیب‌ها در اختیار ایران قرار دهد. با این حال وی تأکید می‌کند این اسرائیل است که بیش از ایران به بازسازی سیستم‌های دفاعی خود نیاز دارد. بر این اساس در درگیری‌های ماه ژوئن (خردادماه)، ایالات متحده حدود ۹۰ تا ۱۵۰ موشک تاد شلیک کرد که تخمین زده می‌شود حدود ۱۴ تا ۲۵ درصد کل ذخایر این نوع موشک را شامل شود. با توجه به روند بسیار کند تولید این موشک، تحلیلگران نظامی باور دارند جایگزینی دوباره آن به‌زمانی حداقل چهار تا هشت سال نیاز دارد. علاوه بر این در جنگ ژوئن سامانه دفاع موشکی چندلایه اسرائیل نیز تحت فشار شدیدی قرار گرفت و نفوذپذیر نشان داد. تحلیلگران نظامی یادآوری کرده‌اند ایران با پالایش تاکتیک‌ها اثر بخشی حملات خود را به سطح دو برابر رساند. این تحولات می‌تواند ظرفیت بی‌نظیر تهران برای سازگاری سریع با شرایط را بازنمایی کند.

■ ایران در میدان نبرد اطلاعاتی

خانم سیلویا بولتوک در ادامه به اقدامات اطلاعاتی اخیر ایران در نفوذ به شبکه‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی و دسترسی به اسناد حساس از جمله داده‌های مربوط به سایت‌های هسته‌ای این رژیم، پایگاه‌های نظامی و شواهد

جاسوسی رژیم از مقامات غربی توجه‌نشان می‌دهد. از نظر وی تهران از انتشار این اطلاعات سه هدف را دنبال کرده است.

- روشن کردن این مورد که ایران مکان تأسیسات حساس اسرائیل را می‌داند و در صورت تهاجم دوباره، می‌تواند آن‌ها را هدف قرار دهد.
- افشای استانداردهای دوگانه غرب، با توجه به اینکه اسرائیل هرگز معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای را امضا نکرده و مورد بازرسی قرار نگرفته است.
- متهم کردن رئیس آژانس به تبانی با سازمان‌های اطلاعاتی اسرائیل.

■ محدودیت‌های تل آویو و واشنگتن در بالا بردن سطح تنش با ایران

سیلویا بولتوک در بخش پایانی تحلیل خود به سه عامل و درواقع محدودیت که بر محاسبات تصمیم‌گیری در تل آویوو و واشنگتن اثرگذار بوده می‌تواند مانع اقدام نظامی از سوی آن‌ها شود، اشاره می‌کند.

- خطر تشدید تنش در سطحی خارج از کنترل که احتمال یک جنگ طولانی و فراتر از استقامت اسرائیل و تحمل سیاسی ایالات متحده را شامل می‌شود.
- احتمال تهیه و تدارک جنگنده‌های دوربرد و سامانه‌های پیشرفته دفاع هوایی توسط ایران و تأثیرات آن‌ها بر آزادی عمل اسرائیل.
- ملاحظات سیاسی داخلی ایالات متحده که تحمل رئیس جمهور آمریکا برای دخالت مستقیم در یک جنگ گسترده و همچنین زمان‌بندی انتخابات [در پیش بودن انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره] را در برمی‌گیرد.